

ÀMBITS

Hem estructurat el Simposi en tres àmbits de treball:

Àmbit 1. Foc, música i ball. Pràctiques musicals a l'entorn del foc

El foc se situa sovint al centre de l'activitat musical i de ball. L'objectiu d'aquest àmbit és fer aflorar totes aquelles músiques i balls en què el foc té un paper fonamental. Així mateix, el foc també és l'element al voltant del qual s'ha produït la transmissió de moltes músiques i danses sovint vinculades a activitats impulsades des de l'associacionisme, com és el cas dels focs de camp.

Àmbit 2. Músiques i foc al s. XXI

Actualment moltes formacions diferents acompanyen el foc en les diferents festes i també als elements de bestiar de foc. L'objectiu d'aquest àmbit és mostrar la diversitat d'acompanyaments que trobem en l'actualitat, que van des de la tradició a la modernitat, així com conèixer les noves creacions.

Àmbit 3. Comunicacions de temàtica lliure

Preferentment relacionades amb l'eix central del Simposi, però que no tractin cap de les temàtiques exposades en els dos àmbits precedents. Dins d'aquest apartat s'hi poden presentar aquelles aportacions relacionades amb la presència de la figura del dimoni en la rondallística i el cançoner popular.

Fragment de "Fallaires dalt del Faro. Temps d'assaig" (2010)
Arxiu particular de Miqui Giménez

ORGANITZACIÓ

INSTITUT RAMON MUNTANER
Fundació privada dels Centres d'Estudi de parla Catalana

AMB LA COL-LABORACIÓ DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

AMB EL SUPORT DE

Coberta: Fragment de "Carnestoltes" (2013). Foto: Oriol Lluís Gual

Les músiques del foc

Ceret, 10, 11 i 12
de febrer de 2023

L'any 2016 es va convocar a Vic la primera edició del Simposi Internacional Focs Festius de la Mediterrània, amb l'objectiu de fer conèixer la gran diversitat de manifestacions al voltant del foc que existeixen al calendari festiu de la Mediterrània. Aquell primer simposi es va dedicar a la festa del solstici d'estiu, específicament als Focs de Sant Joan i a les falles pirinenques, recentment declarades Patrimoni Immaterial de la Humanitat.

Al 2017 es va convocar a Reus un nou simposi amb la voluntat d'analitzar les celebracions del cicle hivernal, des dels volts de Nadal fins a l'entrada de la primavera, destacant la festa de Sant Antoni com a celebració que conté un costumari riquíssim d'elements de foc.

Al 2018, a Gandia, ciutat amb una llarga i històrica tradició en la festa de les falles i Capital Cultural Valenciana d'aquell any, es van tractar les particularitats d'un element singular de les festes del foc. Sota el subtítol "Els sons del foc: la pirotècnia a les festes", el simposi pretenia considerar el paper i la importància que han jugat els focs pirotècnics en el desenvolupament de les manifestacions festives, tant des del punt de vista etnològic com artístic i, més darrerament, normatiu.

L'any 2019, a Andorra la Vella, es van analitzar les simbologies, els esdeveniments i els rituals entorn al foc. A més a més, es va donar veu les reclamacions i problemàtiques dels col·lectius fallaires que mantenen viva la tradició de la cremada de falles i han estat impulsors de la candidatura de "Les festes del foc dels solstici d'estiu als Pirineus" inscrita al desembre de 2015 com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la UNESCO.

L'any 2021, a Mallorca, el V Simposi es va centrar en la relació que lliga la festa, el dimoni i el foc. El dimoni forma part de moltes celebracions del calendari festiu, la seva figura posseeix diferents identitats i va associada a l'infern i sobretot al foc i a la festa.

El 2023, a Ceret, el VI Simposi es vol centrar en la relació entre el món musical i les festes del foc. Com per tots els rituals, les festes del foc posseeixen una musicalitat pròpia, sense la qual la festa perdria una part del seu sentit. D'altra banda, la data d'aquest Simposi, a inici del mes de febrer, permetrà obrir la problemàtica sobre el foc durant el cicle de Carnestoltes.

MUSEU DE LA MÚSICA DE CERET (C/ Pierre Rameil)

DIVENDRES 10 DE FEBRER

16.00 h. Acreditació i recollida de la documentació.

17.00 h. Inauguració.

17.30 h. Ponència marc:

"Calendari de les festes de foc a la Catalunya del Nord", a càrrec de **Pere Jordà-Manaut** (flabiolaire i flabioler, Centre Internacional de Música Popular) i **Oriol Lluís Gual** (músic, director Museu de la Música de Ceret). La ponència anirà acompanyada d'una actuació musical a càrrec del grup de música tradicional **Jutglars**.

18.15 h. Pausa.

Àmbit 1: Foc, música i ball. Pràctiques musicals a l'entorn del foc

18.30 h. Ponència Àmbit 1:

"Les cançons de falles al Pallars i a la Ribagorça a partir dels treballs de Palmira Jaquetti per a l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya", a càrrec de **Jaume Ayats i Abeyà** (músic i professor de etnomusicologia, Universitat Autònoma de Barcelona, comissari de l'Any de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya; Departament de Cultura-Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya).

19.30 h. Sopar.

21.00 h. Mostra del documental "La festa de Sant Antoni d'Artà". Jaume Ayats (dir.), Consell de Mallorca, 2008 (1h.30').

DISSABTE 11 DE FEBRER

08.45 h. Acreditació i recollida de la documentació.

09.00 h. Comunicacions Àmbit 1: Foc, música i ball. Pràctiques musicals a l'entorn del foc

El foc se situa sovint al centre de l'activitat musical i de ball. L'objectiu d'aquest àmbit és fer aflorar totes aquelles músiques i balls en què el foc té un paper fonamental. Així mateix, el foc també és l'element

al voltant del qual s'ha produït la transmissió de moltes músiques i danses sovint vinculades a activitats impulsades des de l'associacionisme, com és el cas dels focs de camp.

11.00 h. Pausa-cafè.

Àmbit 2: Músiques i foc al s. XXI

11.30 h. Ponència Àmbit 2:

"La construcció sonora i musical del foc a la festa contemporània: folklorisme, creació i sincretisme" a càrrec d'**Anaís Falcó** (etnomusicòloga; doctora en musicologia).

12.30 h. Dinar

14.30 h. Comunicacions Àmbit 2: Músiques i foc al s. XXI.

Actualment moltes formacions diferents acompanyen el foc en les diferents festes i també als elements de bestiar de foc. L'objectiu d'aquest àmbit és mostrar la diversitat d'acompanyaments que trobem en l'actualitat, que van des de la tradició a la modernitat, així com conèixer les noves creacions.

Àmbit 3: Comunicacions de temàtica lliure

16.00 h. Comunicacions Àmbit 3:

Aportacions preferentment relacionades amb l'eix central del Simposi, però que no tractin cap de les temàtiques exposades en els dos àmbits precedents. Dins d'aquest apartat s'hi poden presentar aquelles comunicacions relacionades amb les diferents festes de foc, pirotècnia, correfocs o la presència de la figura del dimoni en la rondallística i el cançoner popular entre d'altres.

19.00 h. Espectacle de correfoc a Ceret.

21.00 h. Sopar.

DIUMENGE 12 DE FEBRER

10.00 h. Visita comentada a les exposicions.

11.30 h. Presentació de la publicació de les actes del V Simposi Internacional dels Focs Festius de la Mediterrània, celebrat l'any 2021 a Mallorca.

12.00 h. Acte de cloenda.

Inscripcions al Simposi

L'assistència al Simposi és lliure, però per poder-se beneficiar de totes les activitats del Simposi cal inscriure's prèviament abans del **31 de gener del 2023**. Cal formalitzar la inscripció i el pagament enviant un correu electrònic a simposifoc@irmu.org amb les vostres dades (nom i cognom, DNI i tipus de quota) o bé a través del formulari que trobareu properament a la web www.irmu.org.

Modalitat A) La quota de 30 € dona dret als esmorzars, el material i les activitats complementàries.

Modalitat B) La quota de 65 € dona dret als esmorzars, els sopars de divendres i dissabte, el dinar de dissabte, el material i les activitats complementàries.

Modalitat C) La quota de 65 € + 15 € dona dret als esmorzars, els sopars de divendres i dissabte, el dinar de dissabte, el material i les activitats complementàries i, a més a més, a rebre posteriorment la publicació.

El pagament es farà al número de compte ES97 2100 0180 8302 0027 7863. Cal indicar nom i quota.

Assistència en línia. És necessària la inscripció per poder seguir en directe les diferents sessions acadèmiques del Simposi a través de la plataforma Zoom.

La inscripció mínima amb comunicació és la modalitat A) 30 €.